

Ikäihmisten neuvosto

Toimintakertomus 2022

Mäntsälän ja Pornaisten yhteinen ikäihmisten neuvosto

Vanhusneuvosto tuli lakisääteiseksi 1.7.2013 voimaan tulleen vanhuspalvelulain myötä (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 980/2012). Lain mukaan kunnalla täytyy olla vanhusneuvosto, joka toimii ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Mäntsälässä ja Pornaisissa tämä toteutuu kuntien yhteisenä ikäihmisten neuvostona.

Ikäihmisten neuvosto toimii Mäntsälän ja Pornaisten kuntien alueella eläkeläisjärjestöjen ja kuntien yhteistyöelimenä. Ikäihmisten neuvosto valvoo ikääntyneen väestön etuja Mäntsälän ja Pornaisten alueella sekä kehittää olemassa olevia sekä uusia palveluja ja tukitoimia yhteistyössä eri toimialojen kanssa. Ikäihmisten neuvoston jäsenet tuovat kunnalliseen päätöksentekoon ikäihmisten näkökulman.

Ikäihmisten neuvostossa on yhdeksän (9) varsinaista jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. jäsenistä neljä (4) on Mäntsälän ja kaksi (2) Pornaisten eläkeläisjärjestöjen ehdottomia. Mäntsälän kunnan luottamushenkilöedustajia on kaksi (2) ja Pornaisten kunnan edustajia yksi (1). Kunnanhallitus valitsee ikäihmisten neuvoston toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Toimintavuosi 2022

Kokoukset

Ikäihmisten neuvosto kokoontui vuoden 2022 aikana kahdeksan kertaa, joista yksi kokous järjestettiin yhteiskokouksena vammaisneuvoston ja lapsi- ja perheasiainneuvoston kanssa. Ensimmäinen kokous pidettiin tammikuussa ja vuoden viimeinen kokous marraskuussa. Kokouksiin pystyi osallistumaan tulella paikanpäälle tai etäyhteyden kautta. Ikäihmisten neuvoston pöytäkirjat ovat luettavissa syyskuun kokoukseen asti osoitteessa <https://mantsala.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetings&id=93769> ja siitä eteenpäin osoitteessa <https://mantsalad10.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetings&id=10>.

Kokoonpano

Vuoden aikana ikäihmisten neuvostossa tapahtui kaksi jäsenmuutosta. Myös ikäihmisten neuvoston pöytäkirjanpitäjä vaihtui uuden hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattorin aloitettua työt maaliskuun alussa. Vuoden lopussa neuvoston kokoonpano oli taulukon 1 mukainen.

Taulukko 1. Ikäihmisten neuvoston kokoonpano vuonna 2022

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Veijo Peltola, puheenjohtaja (Eläkeliiton Mäntsälän yhdistys ry)	Seija Virtanen (Eläkeliiton Mäntsälän yhdistys ry)
Terhi Niinikoski, varapuheenjohtaja (Eläkeliiton Pornaisten yhdistys ry)	Tapani Lempinen (Eläkeliiton Pornaisten yhdistys ry)
Aija Lavikainen (Mäntsälän eläkkeensaajat ry)	Martti Nykänen (Mäntsälän eläkkeensaajat ry)
Katriina Palokangas (Eläkeliiton Mäntsälän yhdistys ry)	Jouko Meronen (Eläkeliiton Mäntsälän yhdistys ry)
Mirkku Koskenkanto (Mäntsälän seniorit ry)	Mauri Isokääntä (Mäntsälän seniorit ry)

Eero Haavisto (Pornaisten eläkkeensaajat ry)	Ingegerd Mattila (Pornaisten eläkkeensaajat ry)
Raimo Kantanen (Mäntsälän kunnan edustaja)	Osku Karttunen (Mäntsälän kunnan edustaja)
Matti Virpiaro (Mäntsälän kunnan edustaja)	Tarja Vierikko (Mäntsälän kunnan edustaja)
Liljan-Kukka Runolinna (Pornaisten kunnan edustaja)	Erja Palviainen (Pornaisten kunnan edustaja)
Malla Parkkonen (pöytäkirjanpitäjä)	

Ikäihmisten neuvoston toiminta

Vuotta 2022 väritti hyvinvointialueiden valmistelu ja nimeämispyyntöt erilaisiin työryhmiin. Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Keusote) pyysi vuoden aikana ikäihmisten neuvostoa nimeämään edustajat alueellisiin työpajoihin sekä kaksi edustajaa hyvinvointialueen vanhusneuvostoon, joka aloitti toimintansa marraskuussa. Alueellisen vanhusneuvoston järjestäytymiskokouksen jälkeen kävi ilmi, että edustajia saisi olla kaksi/kunta. Tämän seurauksena ikäihmisten neuvosto teki aloitteen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle kahden lisjäsenen nimeämisestä alueelliseen vanhusneuvostoon. Kunnan osalta ikäihmisten neuvostoa pyydettiin vuoden aikana nimeämään edustaja kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään sekä vammaisneuvoston ja ikäihmisten neuvoston yhteiseen esteettömyyskartoitustyöryhmään.

Vuoden alussa ikäihmisten neuvostolle muotoiltiin toimintasuunnitelma (kuvio 1), jota arvioitiin ja täydennettiin kevään 2022 lopussa. Täydennyksen yhteydessä todettiin, että kevään aikana koronapandemia vaikutti toimintasuunnitelman toteuttamiseen osin sitä estävästi. Tapahtumia tai tutustumiskäyntejä ei oltu pystytty järjestämään, mutta neuvoston jäsenet olivat tästä huolimatta osallistuneet kunnan sisäisiin ja Keusoten alueellisiin työryhmiin ja -pajoihin tuoden päätöksentekoon sekä palvelujen ja toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja kehittämiseen ikäihmisten näkökulman.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022:

1. Vanhustenviikon juhla lokakuussa
2. Ikäinfo Mäntsälä ja Pornainen: mitä hyvinvointialue käytännössä tarkoittaa
3. Ikäihmisten neuvostosta juttu paikallislehteen keväällä
4. Mäntsälän kevätkauden avajaisiin osallistuminen toukokuussa
5. Harrastusmessuille osallistuminen elokuussa
6. Liikuntatapahtuma
7. Pornaisten kevätkarnevaali helatorstaina
8. Pornaisten Waltarin kouluun tutustuminen kevät/syky
9. Apuvälineiden esittelytilaisuus
10. Kunnan verkkosivujen testaaminen, käyttäjäkokemusten kerääminen ja palautteen antaminen kunnalle
11. Esteettömyyskartoitusten jatkaminen

Kuvio 1. Ikäihmisten neuvoston toimintasuunnitelma

Ikäihmisten neuvosto järjesti toimintasuunnitelman mukaisesti vanhustenviikon pääjuhlan 7.10.2022 Pornaisten seurakuntakeskuksessa. Juhlaan järjestettiin bussikuljetus Mäntsälästä. Juhlan teemana oli Yhdessä luontoon – joka iän oikeus. Juhla aloitettiin kahvihetkellä, minkä jälkeen ikäihmisten neuvoston varapuheenjohtaja avasi juhlan. Juhlan ohjelma koostui Pornaisten seurakunnan kirkkoherran tervehdyksestä, yhteislaulusta ja musiikista, taukojumpasta, runonlausumisesta sekä kahdesta luontoon

liittyvästä puheenvuorosta. Puheenvuorojen aiheina oli ”Vesiensuojelutyö Itä-Uudenmaan jokien valuma-alueella vuodesta 1988 lähtien” ja ”Mitä luonto antaa ihmiselle?”. Tilaisuuden ajan ja sen päätyttyä seurakuntasalissa ja käytävillä oli nähtävillä luontonäyttely, johon sai vapaasti tutustua. Tilaisuuden päätyttyä oli mahdollista tutustua ohjatusti Pornaisten kirkkoon. Juhlaan osallistui 65 henkeä.

Kuva 1 ja 2. Vanhustenviikon pääjuhlan tarjoilusta vastasi Pornaisten Martat. Juhlatilaa koristi luontonäyttely.

Ikäihmisten neuvosto järjesti vanhustenviikolla myös ikäinfon, joka käsitteli 1.1.2023 voimaan tulevaa hyvinvointialuetta ja OP Ylä-Uusimaata. Tilaisuuden puhujana oli Keusoten projektikoordinaattori sekä OP Mäntsälän toimitusjohtaja. Ikäinfo järjestettiin Mäntsälän kunnantalon valtuustosalissa ja etäyhteydellä Pornaisten kunnantalolla. Ikäinfoon osallistui paikan päällä noin 60 henkeä ja etänä 12 henkeä. Ikäinfon yhteyteen pyrittiin järjestämään apuvälineiden esittelytilaisuus, mutta se ei ikäihmisten neuvostosta johtumattomista syistä onnistunut.

Ikäihmisten neuvosto edusti vuoden aikana erilaisissa Mäntsälässä ja Pornaisissa järjestetyissä tapahtumissa, kuten Pornaisten kevätkarnevaalissa, Mäntsälän kesänavauksessa ja harrastusmessuilla sekä Pornaisten seniorimessuilla. Toimintasuunnitelmasta poiketen ikäihmisten neuvostosta ei vuoden aikana tehty juttua paikallislehteen, vaikka tähän pyrittiin toimittamalla materiaalia jutun aiheeksi. Myös Waltarin kouluun tutustuminen siirrettiin seuraavalle vuodelle aikataulullisten syiden vuoksi.

Kuvat 3 ja 4. Mäntsälän kesänavausta ja harrastusmessuja saatiin viettää aurinkoisessa säässä.

Toimintasuunnitelman mukaisesti ikäihmisten neuvosto testasi kunnan uudistettuja verkkosivuja ja antoi palautteen testauksesta kunnan hallintopalvelujen viestinnästä vastaavalle taholle. Palautteen lisäksi ikäihmisten neuvosto antoi vuoden aikana kolme lausuntoa, joista kaksi toteutettiin yhteislausuntoina vammaisneuvoston kanssa ja yksi kunnan kaikkien vaikuttamistoimielinten yhteislausuntona. Kaksi ensin mainittua yhteislausuntoa annettiin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen strategialuonnoksesta ja palvelustrategiasta Keusotelle. Kunnan vaikuttamistoimielinten yhteislausunto annettiin Mäntsälään suunnitellusta vesiliikuntakeskuksesta kunnan tekninen ja elinvoimalautakunnalle. Ikäihmisten neuvoston jäsenet osallistuivat lisäksi tiedontuottajan roolissa hyvinvointilautakunnan Keusotelle antamaan lausuntoon koskien Keusoten sosiaali- ja terveystalvelujen toteutumista, käyttökokemuksia sekä kustannusrakenteen huolestuttavaa kehityssuuntaa.

Yhteenveto

Ikäihmisten neuvoston toiminta näyttäytyi vuoden aikana toimintasuunnitelman mukaisena. Jäljellä olevan toimikauden (2023–2025) aikana on tärkeää kiinnittää huomiota niihin toimintasuunnitelmaan kirjattuihin asioihin, jotka eivät vuoden 2022 aikana toteutuneet. Tällaisia ovat esimerkiksi liikuntatapahtuman järjestäminen, neuvoston tunnetuksi tekeminen esimerkiksi lehtijuttujen kautta sekä Waltarin kouluun tutustuminen.

Jatkossa on tärkeää myös jatkaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan vaikuttamista niissä asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneiden henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Tätä voidaan toteuttaa tekemällä aloitteita ja esityksiä sekä antamalla lausuntoja asioista, joilla on merkitystä ikääntyneiden henkilöiden elämiseen ja suoriutumiseen.